ACC. N:R. M 7590 : 1-37

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Fröken, f.d.husföreståndarinna Anna Karolina Andersson

Upptecknings år: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

Adress: Ålderdomshemmet, Trälleborg. Födelsedag: 14/7

Ehrenbusch.	s. 1.
Albäckafrun.	s. 2.
Trälleborgs kopparportar.	s. 3.
Knös, tiggare och original.	s. 4.
Sotare Blom - tiggare.	s. 5.
Anders Andersson - original.	s. 6.
Magi vid köp av grisar.	s. 7.
Stål vid barndop.	s. 8.
Fjäragillen och skatgillen.	s. 9.
Övernaturliga väsen.	s. 10.
Tingbackarna - avrättningsplats.	s. 10.
Orättrådiga lantmätare gick igen.	s. 11.
9 sorters träd mot sjukdom.	s. 12.
Rökelse.	s. 13.
Stöpa bly.	s. 14.
Ta psalmer.	s. 15.
Vita klädningar vid konfirmationen.	s. 16.
Bruddräkterna.	s. 16.

Skriv endast på denna sida!

Sk. 7590:1-37

Marknader.	s. 17.
Nyåret.	s. 18.
Trettondagen - stjärngossar.	s. 19.
Tjugondagen.	s. 20.
Vårfrudagen.	s. 21.
Fastlagen.	s. 22.
Påsken.	s. 23.
Valborgsmässoafton och 1:a maj.	s. 25.
Kristihimmelsfärdsdagen.	s. 26.
Pingst.	s. 27.
Trefaldighet.	s. 28.
Midsommar.	s. 29.
Ljusinbrinningsfesten okänd.	s. 31.
Mårten.	s. 32.
Lucia.	s. 33.
Julen.	s. 34-37.

ACC. NR. M. 7590 : 1.

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Carolina Andersson

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Ehrenbusch.

-Ehrenbusch körde med sina skaklar och kistan, dragen av sina två svarta hundar. Han körde från Rydsgård och hit, men hur det förhöll sig kan jag inte utreda närmare.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M. 7590 : 2.

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

~~*Socken:*~~ Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Albäckafrun.

Mor berättade,att en mjölnare från Hallemöllan kom gående förbi Albäckafruns bostad.Det var just fest i berget.Någon räckte honom ett glas.Han drack ut glaset i stället för att tiga som muren.Sedan råkade han slå sönder ett glas.Hur det gick sedan minns jag inte,men mor berättade om det.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. NR. 17590 : 3.

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Trälleborgs kopparportar.

-Trälleborgs kopparportar skola vara sänkta i Börringesjön, det vet jag, men att de skulle försökt räddas med kalvar har jag inte hört.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. NR. 7590 : 4

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

Knös.

-Knös var en typisk tiggare,som gick omkring inte bara i Trälleborg utan på hela landsbygden.Han hade ett långt rött band om hatten,som hängde långt ned,och dessutom uppträdde han gärna också i parasoll.Vi barn voro så rädda för Knös, men i grund och botten var han snäll och beskedlig.Knös brukade skryta med att han skulle gifta sig med en herrgårdsfröken, Julia.Knös tyckte om god mat,men allra bäst om gröt.En gång hade han ätit så mycket gröt,att de måste trilla honom sju gånger på golvet,innan han kunde se Lunds domkyrka tydligt. Han hade nära sprängt sig den gången.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M. 7590 : 5

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Sotare Blom

var en hel familj som också gick omkring och tiggde liksom Knös.De voro så kol svarta man rätt gärna kan tänka sig.Det var en man,ett fruntimmer och en pojke.som antagligen var deras son.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M. 7590 : 6.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Upptecknings år: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

Anders Andersson

var liksom Knös och sotare Blom en figur som man gärna fäste sig vid. Han hade ett par stora svarta hästar, och han gick alltid vid sidan om när han körde. Han satt aldrig i hela sitt liv på lasset, däri bestod hans originalitet. Vi glyttar fick gärna kliva upp på lasset, men själv gick han vid sidan om. Han hade ett litet kantbruk. Han var egen i allt. När han skulle skjutsa för sin mor, satt hon i vagnen, men själv gick han bredvid lasset.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. 7590:7

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

Grisar.

-Då vi köpte gris, skulle vi ha ett brev synålar, och så skulle vi dessutom helst ha rökelse. Eljest blev grisen dålig. Ett par plankor bröts upp i golvet, och stål jämte rökelse stoppades ned, varefter bräderna lades till rätta igen. Synålar betraktades som "starkt" stål. Det var det mest effektiva man kunde tänka sig.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. NR. 7590 : 8.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

Stål.

-När mina syskon döptes, skulle de ha synålar av stål på sig. Eljest kunde de bli utsatta för onda makter, men sedan de väl voro döpta, var det ingen fara.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. 17590 : 9.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Upptecknings år: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

Fjäragillen.

-De som hade många gäss samlade folk till gåsplockningen, men några upptåg förekom inte.

Skatgillen

har jag inte hört talas om.

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR 47590:10.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

Jättar.

-Jättekast mot kyrkor har jag hört talas om,men jag erinrar mig inte vilka kyrkor det var.

Bäckahästen

har jag också hört talas om.Han tog barn och sprang med,sade de gamla.

Vättar.

Därom har jag ingenting hört.

Gastar.

Ingenting.

Tingbackarna.

Vid Dybeck var tingbackarna,och där försiggick mystiska saker.En backe var förr i tiden avrättningsplats,säger man.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAFNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. 47590 : II.

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Ont folk sprang förr omkring på markerna och mätte. De kunde höra hur kedjorna skramlade. De hade inte gjort rätt, sade man.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. NR. 47590 :12.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Upptecknings år: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

Skära 9 sorters träd.

-Man skar också 9 sorters träd, som lades på glöd. Detta var nyttigt mot sjukdom och ont som folk gärna ville göra på sina medmänniskor. Det hela utfördes efter solnedgången och något lakan behövdes inte.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. N:R. A 7590 : 13.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Upptecknings år: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

Röka.

-Många människor köpte förr rökelse på apoteken.inte minst i Lund.Rökelsen lades sedan på ett tefat,där man redan placerat torra glöder.Det hela skulle utföras på ett bestämt sätt. Man skulle lägga tre nypor av rökelsen på fatet,och sedan fördes tefatet runt tre gånger om den sjuke.Den sjuke skulle stå under ett vitt lakan.Sedan skulle fatet sättas under sängen och den sjuke skulle krypa ned i lakanet utan att yttra ett ord.Denna procedur upprepades 3 gånger med 3 kvällar emellan.Den utfördes alltså sammanlagt 9 gånger. Schemat såg alltså ut så här:
1:a kvällen:tre nypor utan att yttra ett ord.Fatet föres runt tre gånger över den sjuke.
3 dagar emellan.
2:a gången.Likadant.
3 dar emellan.
3:e gången:fatet föres runt likadant.
Fatet sattes varje gång under den sjuke,och den sjuke stod varje gång insvept i lakanet.Verkan inträdde först på 9:e dagen.Den som rökade skulle tiga,och den man rökade skulle stå i bara linnet barfota på golvet.Lakanet hängde bara över den sjuke,han stod inte helt insvept.Tefatet fördes över huvudet i cirkelform.Nyporna togs mitt för den sjuke,och sedan satte man tyst som muren fatet under sängen.Den sjuke skulle sova innan han fick tala.Stöpa bly över folk betraktades dock som det skarpaste botemedlet.Det fanns förr många som voro rent "vilse".

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAFNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. 7590 :14

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Uppteckningsår: ~~1878~~ 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

Stöpa bly.

-Stöpte bly gjorde de också.De hade vatten i ett kärl och lät blyet droppa ned i vattnet.De skulle också ha en sax,genom vilken blyet skulle rinna.Knastrade blyet,var där någon som gjorde ont.Saxen var oftast en gammaldags fårasax.Blystöpning praktiserades i allmänhet mot onda och elaka människor.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. A. 7590:15.

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Ta psalmer.

-Vid nyåret brukade de"ta psalmer".De tog en psalmbok och lät vinden vända bladen.Blev det en begravningspsalm skulle den dö som utförde försöket.Blev det däremot en bröllops-psalm,skulle den personen gifta sig.Jag vet att det slog in en gång:en person fick en begravningspsalm och dog vid mid-sommar.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. N:R 17590 :16.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

Vita klädningar.

-När förekom vita klädningar till konfirmationen och vid bröllop första gången som fröken Andersson minns?

-Vita klädningar till konfirmationen...?Min systerdotter,som nu är 39 år,var vitklädd,det minns jag bestämt.Hon är född 1902 och konfirmerades 1916.Då voro alla flickorna vitklädda. Vad bruddräkten beträffar,så minns jag att de hade vit på herrgårdarna,men att folket eljest alltid hade svart.Jag skulle förmoda,att det var herrgårdarna som gick i spetsen för det vita.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M. 7590:17

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne

Härad: Skytts

Socken: Trälleborg

Uppteckningsår: 1941

Upptecknat av: Walter Welin

Adress:

Berättat av: Anna Karolina Andersson

Född år 1878 *i* Trälleborg

Marknader.

-Vilka voro de största marknaderna i Trälleborg?

-Mikaeli och midsommarmarknaden på Gamla torget. Vid Mikaeli skulle alla tjänare byta plats, och då var här en ryslig kommers. Vid kyrkoherdens stod krukmakarna med sina lerkärl, set och lerfat, mitt för Hellmans stod de som sålde mössor och hattar, utanför Pehr Anderssons höll göingarna till. Och så var här nöjesfält med tivoli och karuseller. De spände en gång till och med en lina tvärs över torget. Mor talade om det. Hon hade sett det själv.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. N:R. K.7590 :18.

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Nyåret.

-Vakade ni in det nya året?
-Ja,man satt gärna uppe och och åt "litt" smörgås och kaffe. På gårdarna hade de alltid sylta och rödbetor,och nyårsafton fick drängar och pigor kaffe efter syltan och rödbetorna,det minns jag från den tiden då jag själv tjänade på en gård alldeles intill Trälleborg.Kaffet fick de,emedan de skulle sitta uppe så länge.
-Gick aldrig någon gubbe årsgång/ordet förklarat/?
-Nej,det har jag inte hört.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. N:R. A. 7590 : 19

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Trettondagen./Stjärngossar.

-Förekom det i Trälleborg att stjärngossar gick omkring?
-Det har jag aldrig sett här förrän nu i julas,men hemma i mors hemtrakt i Dybeck brukade stjärngossar gå och sjunga. Men själv har jag aldrig sett dem.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. N:R. 7590:20.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Upptecknings år: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

Tjugondagen.

-Hade man Knutsbal eller Tjugondebal?
-Ja,fint folk brukade resa till Malmö på Knutsbal.
-Plundrades granen?
-Ja
-Var det vanligt att följen drogo omkring på tjugondagen för att sopa ut julen?
-Nej.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. N:R. A 7590 : 21.

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

H. C. 14

Vårfrudagen.

-Firades vårfrudagen på något särskilt sätt?
-Nej.
-Åt ni aldrig våfflor eller gädda?
-Nej.
-Skulle ni inte lägga er vid dagsljus?
-Jo.
-Sade man "tranan bär ljus i säng"?
-Nej,men jag hörde något annat,och det var "1:a torsda'n i Tor bär tranan ljus på Skånes jor'".Då skulle vi lägga oss i dagsljus.Se'n fick vi vara uppe.
-Kom tranan med gåvor till barnen?
-Nej.
-Klädde aldrog någon ut sig till trana?
-Inte som jag såg.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M 7590 : 22.

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Nelin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

✓ Fastlagen.

-Bröt ni björkris som ni satte i vatten, så att det slog ut till påsk?
-Ja, det gjorde vi.
-Risade ni varandra med ris?
-Nej.
-Åt ni bullar vid fastan?
-Ja visst.
-Vilken dag?
-Tisdag.
-Åt ni pannkakor på tisdagen också?
-Nej, inte särskilt. Jag menar - det var aldrig något bestämt.
-Slog ni katten ur tunnan?
-Ja, men jag har aldrig sett det i Trälleborg men väl borta i Hammarlöv.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. NR. L 7590:23

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Nelin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Upptecknings år: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

√ Påsken.

-Känner fröken Andersson till uttrycket dymmeln?
-Ja ja men...Blå måndag,vita tisdag,askonsdag,skärtorsdag, långfredag och skitta lördag.Är det inte så...?
-Varifrån fick ni äggen som ni åt till påsk,för ni hade väl ägg här nere i Trälleborg också?
-Jo det vill jag lova att vi hade.Många hade själva höns. Hemma i mitt hem hade vi höns.Jag hade mitt hem borta på väster,och jag tror nästan att de allra flesta här i gamla Trälleborg höll sig med höns lika väl som de hade julgris. Främmade brukade emellertid också ha färgade ägg med sig till barnen när de kom på besök.Men man fick aldrig äta ägg före 2 dag påsk,ty då fick man bölder.
-Hur färgades påskäggen?
-Hemma hos oss färgade vi dem alltid i lökskal.De blev då gulaktiga.Annars köpte de äggfärger också.Vi band också på papper,som voro klippta.Äggen blev då blommiga.
-Åt ni skärtorsdagskål eller påskgröt?
-På skärtorsdagen åt vi alltid grönkål hemma hos oss,och på långfredagen brukade mor alltid ha fisk och risgröt. Jag minns på ett ställe,det var i Tommarps församling,att de hade saft i vatten med potatismjöl.Det kallade de mjölgröt, men det var närmast vad vi skulle kalla rödgröt.
-Brukade ni rulla ägg?
-Jo,det gjorde vi allt.Vi hade en bräda ,t.ex. ett mangelträ och en femöring,och så låg äggen på rad.Träffade femöringen ägget fick man det.
-Talade aldrig någon om påskharen?
-Nej.
-Klädde ni ut er under påsken?
-Nej,inte inom mitt umgänge.

Nej! Dymmel-onsdag!

forts.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. A 7590:24

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Upptecknings år: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

Påsken forts.2.

-Fäste ni stegar och ugnsrakor på ryggen på folk?
-Ja,det var på skärtorsdagen.Då klippte vi lappar av papper och satte på folk med en nål,och så sa' vi "Lycklig resa!" Min syster gick en gång då hon var nygift ner till kyrkan, och hon hade då lappar på sig,så att vaktmästaren fick komma och ta bort dem.
-Tände ni upp påskeldar i det fria?
-Nej,inte i äldsta tid,men på senare åren ha de haft valborgsmässoeldar i Stadsparken,nere vid sjön och vid Stavsten.
-Skulle ni hålla er i stillhet på långfredagen?
-Ja,då fick vi som voro barn inte gå ut,och de äldre arbetade inte utom det allra nödvändigaste.Folk gick då mycket i kyrkan.
-Var de då svartklädda?
-Ja.Hela fastan skulle man förr vara svartklädd när man gick till kyrkan,det minns jag särskilt.Varje helgdag skulle man också vara svartklädd.När de gifte sig,var de också svartklädda;likaså när de konfirmerades./Se Vita klädningar/
-Flaggades på halv stång långfredagen?
-Ja,många flaggade då.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M 7590 : 26

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

√ Kristihimmelsfärdsdagen.

-Firades denna dag på något särskilt sätt/särskild mat, utflykter till någon källa, eldar, samla fågelägg/?
-Nej, det enda man gjorde var att man gick i kyrkan.
-Var Kristihimmelsfärdsdagen första metardagen?
-Det har jag aldrig hört.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M. 7590 : 25

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Valborgsmässoafton och 1:a maj.

-Var första maj den första vårdagen? Invigdes sommarkläderna då?
-Ja. Sommarkläderna skulle på då.
-Bar ni maj i by? Gick ni omkring och sjöng någon majvisa?
-Nej, inte här. Men min mor, som var född i Dybecks herrgård, talade om att de brukade sjunga maj i by däromkring. De fick ägg och pengar till fest efteråt. Min mor berättade ofta om det där.
-Dreck ni märg i benen?
-Ja, karlarna. Polisen tordes inte ta dem. Det var liksom en dag då de fick lov att vara överförfriskade.
-Drack ni aldrig björksav?
-Nej.
-Tände ni upp majeldar ute i det fria?
-Inte i äldsta tid, då jag var flicka.
-Uppfattades första maj som festdag?
-Ja, det gjorde man. Men de arbetade ändå.
-Förekom utflykter första maj?
-Nej.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. NR. M 7590 :27

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

✓ Pingst.

-Tog ni in löv eller gröna kvistar till pingsten?
-Ja då,det gjorde vi alltid hemma.
-Klädde ni sängarna med grönt?
-Nej.
-Gav barnen föräldrarna någon pingstkrans?
-Nej.
-Företogs utflykter från staden under pingsten och varthän?
-Jo.2 dag pingst brukade många resa.Vi hade släktingar vid Svaneholm,så vi reste alltid dit.
-Klädde aldrig någon ung flicka ut sig till brud vid pingsten?
-Nej.

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. L 7590:28.

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

√ Trefaldighet.

-Förekom det att ni begav er till någon källa då eller vid någon annan tid på året?
-Nej.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M 7590:29.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

Midsommar.

-Sade ni bara midsommar?Inte S:t Hans,johannesmässa,jänsmäss?
-De gamla sade ofta S't Hans dag,men vi unga sade alltid midsommar.Och så hade vi S;t Lars dag i augusti,det var också en dag som man ofta talade om i äldsta tid.Vid midsommar skulle det sättas S:t Hans örter vid bjälken,och det gick så till,att man tog in en blomma för varje människa,som bodde i huset, och så påstod man,att den som först vissnade,skulle dö först.
-Hade ni särskild lövmarknad här i Trälleborg?
-Nej.Men många hade själva grönt i trädgårdarna.
-Brukade ni pryda hemmen ute eller inomhus med grönt?
-Ja,rysligt mycket vid midsommar.
-Klädde aldrig någon ut sig helt i grönt/lövgubbar/?
-Nej.
-Förekom midsommarbrudar?
-Nej.
-Midsommareldar?
-Nej.
-Majstång?
-Ja då.'e ha haft på många gårdar i äldsta tid.Jöns Andersson på Ståstorp hade t.ex. majstång.Mitt hem låg ganska långt från sta'n,fastän vi tillhörde sta'n.Men de hade på gårdarna inne i Trälleborg.
-Hur kläddes majstängerna?
-Med silkesblommor(=vallmo) och blåklint.som plockades i sädesfälten.
-Hur såg majstången ut?
-Det var en hög stång med tvärslå,varpå hängde kransar.I toppen satt också en krans.
-Förekom inte någon krona?
-Nej. forts.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M 7590 :30.

Landskap: Skåne
Härad: Skytts
Socken: Trälleborg
Uppteckningsår: 1941

Upptecknat av: Walter Welin
Adress:
Berättat av: Anna Karolina Andersson
Född år 1878 i Trälleborg

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Midsommar forts. 2.

-Hur förflöt midsommarnatten?
-Då var vi uppe hela natten och dansade.
-Hade ni några berömda spelemän här i Trälleborg?
-Det är verkligen mer än jag kan säga.
-Sov unga flickor på blommor eller bakade ni unga pannkaka med salt?
-Vi plockade nio olika sorters örter,och resten behöver jag väl inte tala om.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M 7590 : 31.

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Ljusinbrinningsfesten.

Okänd.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. NR. 7590:32

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

Mårten.

-Hur firades Mårten?
-Med gås,anka eller kyckling.Vi brukade alltid ha kyckling eller anka.
-Lutfisk och gröt också?
-Nej.Men där var nog de som hade det.Ute på landsbygden hade alltid åldermännen sina Mårtensgillen.Då åldermännen bytte, och det gjorde de alltid vid Mårten,skulle den som hade kistan göra gillet.
-Hade ni tänt i fönstren Mårtensafton?
-Nej.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. N:R. L 7590:33

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

Lucia.

har inte firats förrän i senare tid. Luciabrudar förekom aldrig förr. Det är nyare påfund.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. N:R. 7590 34

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne

Härad: Skytts

Socken: Trälleborg

Uppteckningsår: 1941

Upptecknat av: Walter Welin

Adress:

Berättat av: Anna Karolina Andersson

Född år 1878 *i* Trälleborg

Julen.

-Förekom julmarknad i Trälleborg?
-Nej.
-Bakade ni själva?
-O ja.Vi började med slakt,och sedan följde brygd,tvätt och slutligen bak.
-Vad bakade ni hemma hos er?
-Vi bakade fyra bak:grovbröd,fint,bröd med litet fint och litet siktat i samt vetebröd.Därtill kom så pepparkakor, gorån och klenor.
-Tog ni särskilda julbad?
-Nej.
-Förekom julgran?
-Ja,även i äldsta tid i mitt hem.
-Var köptes granarna?
-De kom uppifrån och sålde granar på torget,och så hade de i diverseaffärerna,t.ex. hos Sticklers och Johan Möllers.
-Hur prydde ni sedan granen?
-Med ljus,kulörta,köpta,och så klippte vi korgar,som flätades. Vi använde olika sorters papper.Men vi hade också äpplen, pepparkakor och glitter i granen.Mor brukade också baka julagrisar,som vi hängde i,samt "nötter" av vetedeg,vilka också hängdes på grenarna.
-Satte ni granar eller enar utanför porten?
-Nej.
-Förekom julträd före granarnas tid?
-Nej.
-Satte ni upp nek åt fåglarna vid julen?
-Ja.

forts.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAHNS BOKTR., LUND

ACC. N:R. 7590 :35

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

Julen forts. 2.

-Pryddes rummen med banader eller satte ni upp kronor av halm eller papper?
-Nej,men vi hade alltid tvättat till julen och vi satte upp rena gardiner.Så satte vi nytt papper om blomsterkrukorna.
-Lade ni halm på golvet?
-Aldrig.
-Stöpte ni ljusen hemma?
-Inte där hemma,men jag har varit med om det.Det enda vi stöpte där hemma var präsor.
-Lade någon upp särskilda julhögar här i Trälleborg?
-Jag tjänade i min ungdom på en gård utanför stadens gräns, och där fick vi julhögar.Det var 1 stort bröd,1 mindre kaka fint,1 vetebröd,dessutom svinstek,gåsstek,sylta och alla sorters fina kakor.Äpplen fick vi däremot inte alls i dessa högar.
-Vad åt ni för julmat och när åt ni julmiddagen?
-Julmaten bestod av fisk och gröt,och vi åt vid skymningen. Skinka hade vi aldrig hemma hos oss,men vi hade sylta och rödbetor vid 11-tiden på kvällen.Skinkan hade vi juldagen och då var den stekt och sockersaltad.
-Förekom dopp i grytan?
-Nej,inte här nere.En syster till mig i Linköping ,som tjänade hos biskop Arnfelt,var däremot ofta med om dopp i grytan.
-Hur tillbragtes juldagen?
-Tidigt på morgonen gick vi alltid i ottan,men se'n skulle vi hålla oss i stillhet.
-Blevo alla som kom under julhelgen trakterade?
-Ja,eljest bar de ut julen.2 dag skulle man själv bort eller också själv ha främmat.

forts.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. N:R. A 7590 :36.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne *Upptecknat av:* Walter Welin

Härad: Skytts *Adress:*

Socken: Trälleborg *Berättat av:* Anna Karolina Andersson

Uppteckningsår: 1941 *Född år* 1878 *i* Trälleborg

Julen forts 3.

-Blåstes julen in?
-Inte i äldsta tid.
-Ringdes julen in?
-Ja,julafton ringde de i alla kyrkor.Vi kunde höra Trälleborg, Maglarp,Hammarlöv,Vemmerlöv,Köpinge,Tommarp och Skegrie.Då bodde vi vid Tommarpsvägen.Jag var 10 år då vi flyttade upp där.
-Sköt man in julen?
-Inte julen men väl nyåret.
-Gav ni varandra julklappar?
-Ja.De hade tomtar i äldsta tid.En tomte kunde komma med dem, men därhemma hos oss kastades de alltid in.
-Förekom vers på julklappspaketen?
-Nej,endast namnen.
-Gick ni allmänt till ottan?
-Ja,i stora skaror.
-Tände man då ljus i fönstren?
-Ja,det förekom,men det var inte allmänt.
-Hade ni familje- eller släktmiddag på juldagen?
-Nej.
-Förekom baler efter julen?
-Ja,både på hotell och i de privata hemmen.Många bjudningar voro också förenade med bal.
-Förekom utklädningar under julen?
-Ja,nå'n kunde klädut sig till julspöke.De svärtade sig i ansiktet.De kom gärna 20-dagen och körde ut julen,men de kom också under själva julen.
-Förekom Staffansgång eller Staffanssjungning?
-Nej. forts.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND

ACC. N:R. M 7590 :37.

LUNDS UNIV. FOLKMINNES-ARKIV

Landskap: Skåne

Härad: Skytts

Socken: Trälleborg

Uppteckningsår: 1941

Upptecknat av: Walter Welin

Adress:

Berättat av: Anna Karolina Andersson

Född år 1878 *i* Trälleborg

Julen forts. 4.

-Voro några övernaturliga väsen i farten vid julen?
-Mor berättade för mig,att alla gluggar skulle tätas,ty eljest kunde julaspögena komma in.Djuren skulle rökas och där skulle sättas stål för dörrarna.När morfar hade gjort allt det,så skulle han tvätta sig.Man fick inte rulla ut någon gödsel från julafton till 3 dag jul.Gödseln skulle ligga inne i stallet.

Skriv endast på denna sida!

A.-B. GRAPHS BOKTR., LUND